

תיקון (?) 190

מאת: בני הפנר

להלן טבלה ובה נתוני הדוגמה:

קופת גמל	קרן פנסיה	נושא
24,000	17,400	פרמיה שנתית נומינלית
23,835	16,898	צבירה שנתית
0.9931	0.9711	מקדם פדיון סגולי
200	200	מקדם המרת הון לקצבה
0.004956	0.004856	מקדם קצבה סגולית

שנתי ברמת תוכנית של הפרמיה הנומינלית בחלוקה לעובד/מעביד/47 ושל הצבירות העדכניות בגין אותן פרמיות בחלוקה לעובד/מעביד/47. אל לנו לטפח תקוות. גם אם המידע יסופק, עדיין יש הרבה חישובים שיש קושי לבצעם ללא מערכת ממוכנת ממוחשבת.

היערכות הרשויות

ברמת הרשויות נדרשת גם כן היערכות. משנת 2000 עת נולדה הקצבה המוכרת ובהדגשה רבה באשרור שלה עם תיקון 190, מרעיפה המדינה על עצמה שבחים בנושא. למען האמת בנושא הקצבה המוכרת, בצדק רב. אני מפרגן ומעריך. יחד עם זאת, הדבר דומה למתן אגוזים לחסר שיניים. יש קצבה מוכרת אולם ללא מיכון מתאים וללא מידע מספק, חישובה קשה מנשוא עד בלתי אפשרי. לכן, בראש ובראשונה, עליהם להפעיל על היצרנים לחץ עד שיפיקו את המידע הגולמי הנדרש לחישוב קצבה מוכרת. המסלוקה שיוצאת לדרך עכשיו זו ההזדמנות.

המידע מוצג להמחשה בלבד. אין מדובר בהמלצה לביצוע או אי ביצוע פעולה. חבות המס הסופית תיקבע אך ורק על ידי רשויות המס.

המאמר המלא יופיע באתר עדיף.

במאמר הבא נסביר את נוסחת השילוב בליווי דוגמאות.

בני הפנר B.Sc., C.L.U.(Isr), הוא מנכ"ל חברת פתרונות מתקדמים בלייף פלנינג בע"מ.

לא ירחק היום ובו כל מבוטח ישאל את היועץ / סוכן שלו לקראת הפרישה: מה גובה הקצבה המוכרת שלי ומאיזה תוכנית כדאי לקחת אותה. המתוחכמים יותר, ישאלו את היועץ/סוכן שאלות הרבה יותר מוקדם. אפילו, כבר בשלב עריכת התוכנית הפנסיונית.

חלקכם ודאי מרימים גבה בפליאה ובספקנות. אני רוצה להזכיר לכם שתוכנית עדיף נולדה בשנת 1983 על בסיס 75/25. בשנת 1985 שופר מצב הסוכנים ל- 72/28 אבל מיד החלה מגמת הרעה עד שבשלב מסוים 90/10 נחשב "חזירות" מצד הסוכן.

תוכנית פרופיל נולדה בחברת כלל לקראת שנת 2000. במתכונת ללא ריסק כלל, מה שנקרא היום "דמי ניהול מפרמיה" היה בתוכנית ברמה של 20%. היום אומרים תודה רבה לשליש מזה וגם זה ילך ויעלם. את כל הדברים הללו המבוטחים לא ידעו בהתחלה. עם השנים, המידע חילחל אליהם וגם אם לא הבינו מה הם דורשים, הם ידעו לדרוש. חלקכם נתקל בוודאי בלקוח שהזמין 90/10 והתעקש לשווא לראות 90/10 בדף פרטי הביטוח. יש להיערך בהתאם ולהיות גורם מוביל ולא גורם נגרר.

היערכות היצרנים

ברמת היצרנים נדרשת גם כן היערכות. הם היחידים שיכולים להפיק את המידע הגולמי הנדרש לחישוב הקצבה המוכרת. מדובר בפרוט

נסביר את התוצאות בטבלה לעיל, ונתחיל בקרן הפנסיה. בהיתן צבירה בסך 16,898 שקל שנצברה מפרמיה נומינלית בסך 17,400 שקל, לכל 0.9711 שקל פרמיה נומינלית נקבל צבירה בסך 1 שקל. במקרה הנדון, ערך "מקדם הפדיון הסגולי" נמוך מ-1 וזה אומר שתוצאות ניהול ההשקעות בקרן הפנסיה בשנת 2008 הביאו לתשואה שלילית אפילו במונחים נומינליים (לא השיגו את המדד ובנוסף הפסידו כסף). מאחר וקרן הפנסיה משלמת קצבה הגוזרת מהפדיון וממקדם המרה להון, מה שמעניין בסופו של דבר הוא הקצבה הגוזרת מכל 1 שקל פרמיה. היא מתקבלת על ידי חלוקת ערך "מקדם הפדיון הסגולי" במקדם ההמרה להון, כלומר ב- 200. וכך מתקבל "מקדם הקצבה הסגולי" וערכו לקרן הפנסיה 0.004856.

חישוב דומה לקופת הגמל ייתן "מקדם הקצבה הסגולי" וערכו לקרן הפנסיה 0.004956.

יוצא אם כן, שמשיכת כספים מקופת הגמל תייצר קצבה מוכרת גבוהה ממשיכה דומה מקרן הפנסיה ולכן, משיכה ממנה עדיפה. מעבר לשיקולים כמותיים, יש לשקול שיקולים נוספים (כגון שיטת הצמדה, מתכונת שארים ועוד), על בסיס מטרותיו ורשותיו של הלקוח.

היערכות לעתיד

יש להיערך בכמה רמות. בראש ובראשונה, ברמה האישית. להערכתך,

הדוגמא אותה אנו מחשבים עוסקת בשכיר שמשכורתו מבוטחת בשתי תכניות פנסיוניות: קופת גמל וקרן פנסיה חדשה כללית. שתי תוכניות אלה, אינן מוגדרות "קרן ותיקה" וניתן לקבל מהן קצבה מוכרת לפי הכללים. כאמור, ניתן ליצור קצבה מוכרת אך ורק מצבירות בגין פרמיות משנת 2000 ואילך, וגם זאת לפי הכללים.

בהיתן יכולת משיכת קצבה מוכרת משני מקורות, יש צורך לקבל החלטה מאיזו תוכנית נמשך את הכספים.

ניצמד לדוגמא המופיעה בגרסה המלאה של המאמר כפי שיופיע באתר עדיף. נסביר שנה אחת מבין אלה המופיעות בדוגמא, שנת 2008.

על בסיס שכרו כשכיר בשנת 2008 והפרשותיו לקופת הגמל ולקרן הפנסיה, יש אפשרות לנצל פרמיה נומינלית שנתית בסך 22,969 שקל ליצירת קצבה מוכרת.

ברור שנשאף לנתב את אותם 22,969 שקל לכיוון תוכנית ממנה ניתן לקבל את הקצבה הגבוהה ביותר. האם זו קופת הגמל או קרן הפנסיה? לצורך הדוגמא, נניח שמקדם המרת הון לקצבה בקופה המשלמת לקצבה אליה נעביר את היתרה בקופת הגמל לצורך משיכת קצבה, גם הוא 200.

לצורך החלטה נגדיר שני מושגים: "מקדם פדיון סגולי": ערך הפדיון שנצבר בגין 1 שקל פרמיה נומינלית שנתית.

"מקדם קצבה סגולית": ערך הקצבה לתשלום בגין 1 שקל פרמיה נומינלית שנתית.